

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, कृषि संशोधन केंद्र, सिंदेवाही
कृषि हवामान सल्ला पत्रक
गोंदिया जिल्हा

क्र.कृ.ह.स./८७/कृ.सं.के./७३०/२०२४

दिनांक २९ ऑक्टोबर २०२४

हवामान घटक	पुढील पाच दिवसाचा हवामान अंदाज दिनांक ३० ऑक्टोबर ते ०३ नोव्हेंबर २०२४				
दिनांक	३०/१०/२०२४	३१/१०/२०२४	०१/११/२०२४	०२/११/२०२४	०३/११/२०२४
पाऊस (मिमी)	२२.६	२२.३	२२.२	०.०	०.०
कमाल तापमान (अं.से.)	३३.६	३३.७	३४.२	३४.६	३४.७
किमान तापमान (अं.से.)	२१.१	२१.६	२१.७	२०.३	१८.७
सकाळची सापेक्ष आद्रता (%)	९३	९२	९३	९६	९९
दुपारची सापेक्ष आद्रता (%)	६३	७०	६०	७१	७७
वा-याचा वेग (किमी/तास)	४	२	४	३	५
ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ

हवामान अंदाज भारतीय हवामान विभाग, प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर च्या जिल्हास्तरीय मूल्य वर्धित अंदाजानुसार गोंदिया जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसात ३० ऑक्टोबर ते ०३ नोव्हेंबर २०२४ रोजी आकाश आंशिक ढगाळ ते ढगाळ राहून कमाल तापमान ३३.६ ते ३४.७ अंश सेल्सिअस तर किमान तापमान १८.७ ते २१.७ अंश सेल्सिअस राहून दिनांक ३० ऑक्टोबर ते ०१ नोव्हेंबर रोजी तुरळक/एक किंवा दोन ठिकाणी खूप हलका ते हलका स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची अधिक शक्यता आहे तसेच दिनांक ०२ ते ०३ नोव्हेंबर रोजी कोरडे हवामान राहण्याची अधिक शक्यता हवामान विभागाने वर्तवली आहे.

चेतावणी गोंदिया जिल्ह्यात दिनांक ३० ऑक्टोबर रोजी तुरळक/एक किंवा दोन ठिकाणी विजांचाकडकडाट, मेघगर्जनेसह हलका ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची अधिक शक्यता आहे.

पिकांचे नाव पिकाची अवस्था शेतकऱ्यांना हवामान आधारीत कृषी सल्ला

सामान्य सल्ला

- शेतकरी बंधूनी खरीप पिकाची कापणी व मळणी झाल्यानंतर जमीन नांगरून, वखरून रब्बी पिकांसाठी शेत तयार करावे.
- रब्बी हंगामातील पिकाच्या बियाण्यास पेरणीपूर्वी बीजप्रक्रिया करावी.
- परिपक्व अवस्थेतील धान व इतर खरीप हंगामातील परिपक्व अवस्थेतील पिकांची काढणी व मळणीची कामे २-३ दिवसात स्थानिक स्वच्छ हवामान परिस्थिती असताना करावी.
- विजांचाकडकडाट, मेघगर्जनेसह खूप हलका ते हलका पाऊस पडण्याची शक्यता असल्याने शेळ्या, मेंढ्या, व इतर जनावरे मोकळ्या जागेत चरावयास सोडण्याचे टाळावे.
- शेतात काम करतांना मेघगर्जनेचा आवाज ऐकायला आल्यास पक्क्या इमारती किंवा सुरक्षित ठिकाणी जावे, झाडाखाली आसरा न घेता मोकळ्या मैदानावर झाडाच्या उंचीपासून दुप्पट ते चारपट अंतरावर आसरा घ्यावा.
- विजांच्या ठिकाणांचे निरीक्षण करण्यासाठी दामिनी - लाईटनिंग अलर्ट (Damini : Lightning Alert) या मोबाईल ॲप चा वापर करावा तसेच विजांपासून बचावासाठी ॲप मध्ये उपलब्ध असलेल्या माहितीचा उपयोग करावा.

जवस पेरणी

- पेरणीसाठी २५ किलो प्रति हेक्टर बियाणे एनएल ९७ किंवा पिकेव्ही एनएल २६० वाणांचा वापर करावा. कोरडवाहू पिकाच्या पेरणीसाठी २५:२५:०० तसेच बागायती पिकास ३०:३०:०० किलो नत्र / स्फुरद प्रति हेक्टर द्यावे.
- पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम किंवा कॅप्टन ३ ग्रॅम प्रति किलो बियाण्यास बुरशीनाशकाची बीजप्रक्रिया करावी.

करडी पेरणी

- कोरडवाहू करडी पिकाची पेरणी ऑक्टोबर महिन्यात करून घ्यावी त्याकरिता एकेएस-२०७ ,भीमा ,नारी-६ पिकेव्ही पिक या वाणाचा वापर करावे व बियाण्याचे प्रमाण प्रती हेक्टर १० किलो प्रमाणे पेरवे.
- पेरणी पूर्वी बियाण्यास अझाटोबॅक्टर अधिक पीएसबी जीवाणू संवर्धक प्रत्येकी २५० ग्रॅम प्रती १० किलो बियाण्यास बीज प्रक्रिया करावी व ट्रायकोडर्मा ४ ग्रॅम प्रती किलो बियाण्यास बीज प्रक्रिया करावी. बीज प्रक्रिया केल्यानंतर तासभर सावलीत सुकवावे आणि पेरणी करावे.
- पेरणीच्या वेळेस ८७ किलो युरिया+१५६ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट प्रती हेक्टर द्यावे.

धान	लोंबी/ दाणे पक्कवता	<ul style="list-style-type: none"> लवकर येणाऱ्या धान पिकाची पक्वतेनुसार कापणी जमिनीलगत करावी. कापलेले पिक उन्हात वाळवल्यानंतर पेंढ्या बांधून मळणीसाठी खळ्यावर रचून ठेवावे व मळणी करावी. लवकर येणाऱ्या धान पिक वाणांची भेसळ लोम्बी (लांबोर) काढून टाकावे.
	दाण्याची दुधाळ अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> शेतकरी बंधूनी पिकावर किटकनाशक, बुरशीनाशक, तननाशक फवारणीची कामे स्थानिक स्वच्छ हवामान परिस्थिती असताना करावी. उशिरा कालावधीच्या धानामध्ये पिक पोटरी ते लोंबी येण्याच्या अवस्थेमध्ये पाण्याची पातळी ५ ते ७ सें.मी. पर्यंत नियंत्रित करावी. ढगाळ वातावरणामुळे पाने गुंडाळणारी अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे तरी यांच्या नियंत्रणासाठी क्विनॉलफॉस २५ टक्के २६ मि. ली. किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २० मि. ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघडीप असतांना फवारणी करावी. ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे तपकीरी तुडतुडे यांचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे तरी धान पिकात प्रति चुड ५ ते १० तपकीरी तुडतुडे दिसताच त्यांच्या नियंत्रणासाठी बुफ्रोफेजीन २५ टक्के प्रवाही १६ मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एस.एल. २.२ मिली किंवा फिप्रोनील ५ एस सी २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे. ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे धान पिकावर लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे त्यांचा व्यवस्थापनासाठी धान बांधीत पाणी साठवून ठेवावे, बेडकांचे संवर्धन करावे, कारण बेडूक अळ्या खातात तसेच त्वरित आपल्या जवळच्या तालुका कृषि अधिकारी किंवा कृषि संशोधन केंद्राच्या मार्गदर्शनातून त्वरित उपाययोजना करावे. ढगाळ वातावरण व वाढत्या आद्रतेमुळे खोडकिडीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे त्यांचा नियंत्रणासाठी क्लोरॅनट्रानीलीप्रोल ०.४ टक्के दानेदार किंवा फिप्रोनील ०.३ टक्के दानेदार @ २५ किलो ग्रॅम प्रति हेक्टरी बांधीमध्ये ५ ते ७ सेमी. पाणी असतांना वापरावे. बांधीमधील पाणी ४ ते ५ दिवस बांधीबाहेर काढू नये.
तूर	फुल अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ढगाळ वातावरणामुळे पाने खाणाऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची १० लिटर पाण्यात मिसळून स्वच्छ हवामान परिस्थिती असताना फवारणी करावी. तूर पिकात हेलीकोव्हपा अळीच्या सर्वेक्षणासाठी प्रति हेक्टरी ५ कामगंध सापळे लावावेत. तूर पिकात पक्षी थांबे उभारावेत.
मिरची	फुल ते फळ	<ul style="list-style-type: none"> ढगाळ वातावरणामुळे फुल किडे व कोळीच्या नियंत्रणासाठी ईमामेक्टीन बेनझाइट ५ टक्के ४ ग्राम प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे. ढगाळ वातावरणामुळे फुलांची गळ होण्याची शक्यता आहे फुलांची गळ कमी करण्यासाठी प्लॅनोफिक्स ५ मिली १० लिटर पाण्यात मिसळून मिरची लागवडीनंतर ७० दिवसांनी पाऊस नसताना कोरड्या वातावरणात पाऊस नसताना फवारावे.
भाजीपाला	लागवड	<ul style="list-style-type: none"> भाजीपाला जसे टोमाटो, वांगी, पत्ताकोबी, फुल कोबीची नर्सरीची लागवड करावी व तसेच पालक, मेथी, गाजर, मुळा इतर पालेभाजीची लागवड करावी.
गाय		<ul style="list-style-type: none"> जनावरांच्या गोठ्याचा सभोवतालील परिसर स्वच्छ व निरोगी ठेवावा आणि गोठ्याभोवती असलेली अनावश्यक झाडे झुडुपे काढून टाकावीत. नवीन हिरवा चारा जास्त प्रमाणात खाण्यास जनावरांना प्रतिबंध करावा. गाई, म्हशी, शेळ्या व मेंढ्याचे नियमित जंत निर्मूलन (डिवॉर्मिंग) करून घावे.
कुक्कुटपालन सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> कोंबड्यांमध्ये रोग प्रतिकारक शक्ती वाढवण्यासाठी तूळशीच्या पानाची भूकटी दोन ग्राम प्रति दिवस या प्रमाने १५ दिवस द्यावी. कुक्कुटपालन शेडमध्ये गादी पद्धतीमध्ये कोणताही ओलावा अथवा ओलसरापणा नसावा. पक्षांना ठेवण्यात आलेल्या जागेमधील लीटर नेहमी कोरडे ठेवावे.
टिप		<ul style="list-style-type: none"> रासायनिक तननाशक व किटकनाशकाची फवारणी पावसाची उघडीप पाहूनच करावी त्यावर किमान ६ तासापर्यंत पाऊस यायला नको. फवारणी करताना आवश्यक काळजी घ्यावी.
<p>➤ हवामान आधारित कृषी सल्ला पत्रिकेमध्ये नमूद तारखांची वैधता हि नमूद तारखेच्या मागील दिवसाच्या सकाळी ०८:३० वाजेपासून नमूद तारखेच्या सकाळी ०८:३० वाजेपर्यंत असेल, याची नोंद घ्यावी.</p>		
<p>शेतकरी बंधुनो सप्रेम नमस्कार, वर्ष २०२४ मधील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा सल्ला पत्रक नोंदणीसाठी आपले नाव, गाव,पत्ता, मोबाईल नंबर इत्यादी माहिती ई-मेल aassindewahi@gmail.com किंवा मोबाईल नंबर ९६२३३६०३२७ वर संपर्क साधावा.</p>		
		<p>प्रकल्प समन्वयक ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, कृषि संशोधन केंद्र, सिंदेवाही जि. चंद्रपूर</p>

